

Sygn. akt II CZ 75/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi A. K. , E. K. i J. M.

przy uczestnictwie M. W., S. B.,

Z. M. i Z. S.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 15 listopada 2007 r., sygn. akt III Ca 1285/07

wydanym w sprawie z wniosku Z. S.

z udziałem M. W.

i B. M.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2015 r.,

zażalenia uczestniczki postępowania Z. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 11 grudnia 2014 r., sygn. akt III Ca 1330/14,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, uwzględniając skargę o wznowienie postępowania wniesioną przez A. K. , E. K. i J. M., wznowił postępowanie w sprawie III Ca 1285/07 w części obejmującej rozstrzygnięcie dotyczące zasiedzenia nieruchomości położonej w Ł., przy ul. [...], stanowiącej działkę gruntu nr [...], dla której urządzona jest księga wieczysta [...] oraz zmienił postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie III Ca 1285/07 w ten sposób, że uchylił postanowienie Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi z dnia 31 lipca 2007 roku w sprawie II Ns 1488/06, w części obejmującej rozstrzygnięcie dotyczące zasiedzenia nieruchomości położonej w Ł., przy ul. [...], stanowiącej działkę gruntu nr [...], dla której urządzona jest księga wieczysta [...] i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Rejonowemu dla Łodzi Widzewa w Łodzi do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że skarżący wykazali ustawowe podstawy wznowienia postępowania, albowiem nie brali udziału w poprzednim postępowaniu o zasiedzenie wskazanej wyżej nieruchomości, co doprowadziło do pozbawienia ich możliwości reprezentowania ich praw jako posiadaczy samoistnych tej nieruchomości.

W zażaleniu na to postanowienie uczestniczka Z.S. zarzuciła naruszenie art. 407 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że skarżący wnieśli skargę o wznowienie postępowania z zachowaniem trzymiesięcznego terminu od dnia, w którym powzięli wiadomość o podstawie wznowienia. Domagała się w związku z tym zmiany zaskarżonego postanowienia przez odrzucenie skargi jako spóźnionej na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesienie skargi o wznowienie postępowania ma na celu podjęcie i kontynuowanie prawomocnie zakończonego postępowania, w którym wydane zostało orzeczenie objęte skargą. Postępowanie o wznowienie ma charakter stadialny. Na każdym z jego etapów sąd bada inne kwestie, ale zagadnienia będące przedmiotem jego oceny pozostają ze sobą w stosunku prejudycjalności. Najpierw sąd kontroluje czy skarga została złożona w terminie, spełnia wymogi

formalne i fiskalne oraz czy została oparta o ustawowe podstawy wznowienia. W zależności od wyniku badania dopuszczalności skargi o wznowienie sąd odrzuca skargę lub przechodzi do następnego etapu, w którym bada dopuszczalność wznowienia (*iudicium rescidens*), a więc zasadność żądania ponownego rozpoznania prawomocnie zakończonej sprawy. Po pozytywnym przesądzeniu tej kwestii sąd wydaje postanowienie o wznowieniu postępowania i przechodzi do ostatniego stadium polegającego na ponownym rozpoznaniu sprawy, w której zapadło prawomocne orzeczenie objęte skargą (*iudicium rescissorium*). Sąd w granicach zaskarżenia wynikających ze skargi i w granicach, w których uznał za dopuszczalne wznowienie, ponownie orzeka w przedmiocie, o którym rozstrzygnął już poprzednio w prawomocnie zakończonym postępowaniu.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że w świetle prawidłowo i terminowo wniesionej skargi zachodzi ustawowa podstawa do wznowienia postępowania w sprawie III Ca 1285/07 z uwagi na pozbawienie skarżących możliwości obrony ich praw w poprzednim postępowaniu, dotyczącym zasiedzenia posiadanej przez nich nieruchomości. W związku z tym wznowił wskazane wyżej postępowanie w części dotyczącej zasiedzenia nieruchomości położonej w Ł., przy ul. [...], stanowiącej działkę gruntu nr [...], dla której urządzona jest księga wieczysta [...] i rozpoznał na nowo, prawomocnie zakończoną sprawę o sygnaturze III Ca 1285/07 w tej właśnie części. Efektem tego rozpoznania jest wydanie przez Sąd Okręgowy postanowienia zmieniającego poprzednie postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 15 listopada 2007 roku przez zastąpienie rozstrzygnięcia oddalającego apelację uczestniczki B. M., rozstrzygnięciem kasatoryjnym, polegającym na uchyleniu postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 31 lipca 2007 roku w części odnoszącej się do nieruchomości przy ul. [...], stanowiącej działkę gruntu nr [...] i przekazaniu sprawy w tej części Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Postanowienie o wznowieniu postępowania jest orzeczeniem niezaskarżalnym, gdyż nie kończy postępowania w sprawie, lecz otwiera jedynie drogę do ponownego rozpoznania sprawy. Natomiast od orzeczenia wydanego w wyniku ponownego rozpoznania sprawy, przysługuje stronie adekwatny do jego charakteru i treści środek zaskarżenia. Kwestia zaskarżenia orzeczeń

rozstrzygających o zasadności skargi o wznowienie postępowania lub wydanych wskutek ponownego rozpoznania sprawy powinna być oceniana według zasad dotyczących dopuszczalności środków odwoławczych w tej instancji, w której orzeka sąd właściwy do wznowienia postępowania. W orzecnictwie wskazuje się, że postanowienie sądu pierwszej instancji w przedmiocie wznowienia postępowania nie będąc postanowieniem zaskarżalnym należy do kategorii orzeczeń, o których mowa w art. 380 k.p.c. i może być kwestionowane przez stronę tylko w apelacji od orzeczenia merytorycznego kończącego postępowanie o wznowienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 1998 r., II CKN 32/98, Prok. i Pr. wkładka 1999, Nr 9, s. 38 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 1998 r., II CKN 64/98, nie publ.). Poza tym, można je kwestionować w skardze kasacyjnej na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i w zw. z art. 406 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, że wykazana została podstawa wznowienia postępowania nieprocesowego, przewidziana w art. 524 § 2 k.p.c. z uwagi na pozbawienie skarżących możliwości działania w poprzedniej sprawie o sygnaturze III Ca 1285/07 i wznowił postępowanie we wskazanej wyżej części, na co nie przysługiwało uczestnicze zażalenie. Na wydane przez Sąd drugiej instancji po wznowieniu postępowania, postanowienie uchylające postanowienie Sądu Rejonowego i przekazujące sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania we wskazanym zakresie przysługiwało skarżącej zażalenie oparte na art. 394¹§1¹ k.p.c. Takiego zażalenia uczestniczka jednak nie wniosła, bo złożony środek odwoławczy nie zawiera zarzutów odnoszących się do zasadności wydanego przez Sąd Okręgowy orzeczenie kasatoryjnego.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.